

Katso aikaisempien vuosien raportteja

signumista 5 G kohta t (tiedotukset)

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMA: 53

OSASTO: A2

ASIA: f.

Asiainhoitaja Wälämäen rap. no 1.

Shanghai.

10f2-31

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

N:o 41.

Shanghaissa tammikuun 10 p:nä 1931.

Postileima 20/31

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N:o 11 / 327 Sal. 1931		
10/2-31	53	42
RYHMÄ	53	42
		f.

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia täten oheisena lähettää tiedoitukseni n:o V.1/1931, joka sisältää:

1. KOMMUNISMIN UHKA KIINASSA.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

M. S. Väinölä

Asiainhoitaja.

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki. ↙

N° 327 Pal. 1931.		
10/2-31	3	LII
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
53	A2	4.

KOMMUNISMIN OHKA KIINASSA.

Kommunismin kukistaminen Kiinassa näyttääkin osoittautuvan kaikkea muuta kuin helpoksi tehtäväksi, vaikkakin kansallisen hallituksen taholta nykyisen kommunismivastaisen taistelun alkaessa yleisesti väitettiin, etteivät kukistamistoimenpiteet veisi muuta kuin muutaman viikon.

Päätaistelu näyttää keskittyvän tunnettua kommunistikentraalia, Tshu teh'ia vastaan, joka on aikanaan Saksassa opiskellut ylioppilas. Hänellä on alaisinaan useita tuhansia hyvin asestettuja ja -koulutettuja miehiä ja on hän jo pitkän aikaa ollut Fukien ja Kiangsi maakuntien rauhallisen asujamiston kauhuna. Heti jonkun kaupungin vallattuaan hävittävät hänen joukkonsa kaikki hallitusviranomaisten paperit ja asiakirjat, polttavat maanomistuskirjat, hävittävät kaikki ulkomaalaisten omaisuuden, ampuvat armotta kaikki paikallisten Kuomintangin osastojen jäsenet, murhaavat kaikki rikkaimmat j.n.e.

Kuten jo aikaisemminkin olen tiedoittanut, vaikeuttaa kommunistijoukkojen suuri liikkuvaisuus mitä suurimmassa määrin hallituksen joukkojen toimintaa. Lisäksi ovat kommunistijoukot palkkoihin nähden paremmassa asemassa, sillä he saavat maksun säännöllisesti, kun sensijaan hallituksen joukot saavat useinkin odottaa kuukausimääriä palk-

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

kojensa suoritusta. Varsinkin Kiinassa on tällä seikalla tavaton merkitys, sillä suurin osa joukoista taistelee ainoastaan palkan tähden. Näinollen ei ole myöskään ihmeteltävää, että tuon tuostakin joukko-osastoja siirtyy rosvojen ja kommunistien puolelle, koska he siellä saavat ensinnäkin paremman palkan, mikä maksetaan säännöllisesti, ja koska heille samalla tarjoutuu tilaisuus ryöstelyyn.

Kiangsi-maakunnassa on tilanne kehittynyt erittäin vaaralliseksi, sillä koko XVIII divisioona, josta suuri osa oli vielä hiljattain majoitettuna Nanchangiin, on siirtynyt kommunistien puolelle. Samoin on maakunnan kuvernööri, kenraali Lu Ti-ping jättänyt erohakemuksensa hallitukselle, koska hän ei katso voivansa menestyksellä suoriutua taistelusta kommunisteja vastaan.

Hankowsta saamiini tietojen mukaan ovat hallituksen joukot kärsineet huomattavia tappioita lähellä Shasia, joka sijaitsee Hupeh maakunnassa Jangtse-virran varrella. Suuri osa hallituksen joukoista on joutunut kierrokseen ja pelätään niiden kärsivän täydellisen tappion.

Mitä Hunaniin tulee ovat olot kerrassaan kurjat. Maakunnan lounaisosa on tunnustetusti Kiinan kommunistipuolueen tukikohta ja useilla alueilla on ollut neuvostohallituksia jo yli kahden vuoden ajan. Kommunisteilla on myös omat rahapajansa sekä setelipainonsa, joissa painetaan Leninin ja Marxin kuvilla varustettuja seteleitä.

Kun huomioonottaa, että Tshiangkaišek, palattuaan kommunistijoukkoja vastaan aloittamalta sotaretkeltä, ilmoitti julkisesti kommunistien tulleen ratkaisevasti lyödyiksi sekä Kiangsissa että Hupehissa, näyttää tilanne todellakin erittäin vakavalta. Hallitus onkin päättänyt vahvistaa joukkojaan Kiangsissa entisillä Kuomintshun joukoilla, joista Sun Liang-tshungin joukot lä-

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

hetetään Shantungista viipymättä. Jos tämä todella tapahtuu, on hyviä toiveita tilanteen parantumisesta ainakin mainitussa maakunnassa, sillä Sun'in armeija on erittäin voimakas. Siihen kuuluu nimittäin kaksi A-luokan divisioonaa, kaksi B/luokan divisioonaa, yksi erillinen prikaati sekä yksi tykistörykmentti.

Kommunismin tukahduttamista vaikeuttaa suuresti maalaisväestön joukkoliittyminen kommunisteihin. Kun nimittäin hallituksen joukot saapuvat paikalle, muuttuvat suuret osat kommunisteista rauhallisiksi maanviljelijöiksi, kääntyäkseen taas kommunismiin heti joukkojen poistuttua. Tämän vuoksi pidetäänkin kiinalaisissa piireissä kommunismin asevoimin kukistamista varsin vaikeana tehtävänä sekä katsotaan, ainakin muutamilla tahoilla, ainoana pelastuksena olevan kansansivistyksen kohottaminen.

Shanghaiissa tammikuun 10 p:nä 1931.

Asiainhoitaja:

H. H. Heikkinen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: A2

ASIA: f

Asiainhoitoja Väliamman rap. no 2.

Shanghai

12/I-81

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

N:o 50.

Shanghaiassa tammikuun 12 p:nä 1931.

12 / 327 Sal. 1931		
10/2-31.	NO	LE
RVMX	OSASTO	
53	A2	f.

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia täten oheisena lähettää tiedoitukseni n:o V.2/1931, joka sisältää:

1. KIINA VUONNA 1930.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

K. G. Procopé

Asiainhoitaja.

K. Herra Ulkossainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

H e l s i n k i.

LÉGISLATION		
12	327	31.
10/2-31		
53	A2	f.

K i i n a v u o n n a 1930.

Kulunut vuosi asetti Kiinan kansallisen hallituksen aseman vakavuuden sekä sen kansan taholta nauttiman luottamuksen koetukseen, minkä veroista ei sen kestävänsä ole ollut koko olemassaolonsa aikana.

Jo niin aikaisin kuin helmikuun lopussa alkoi jälleen esiintyä uhkaavia merkkejä uudesta sisäisestä valtakamppailusta eikä kestänytään muuta kuin maaliskuun alkupuoleen, kun Fengjuhsiangin ja Jenschishanin joukot jälleen läksivät liikkeelle sekä tunkeutuivat Honan-maakuntaan, josta ne oli aikaisemmin pakoitettu vetäytymään pois. Kansallisen hallituksen asemaa vaikeutti kaiken lisäksi tällöin parillaan käynnissä oleva taistelu kommunisteja vastaan Kwangtungissa, Kiangsissa, Hunanissa sekä eräissä muissakin maakunnissa. Samaten oli Neuvostohallituksen kanssa jatkuva kahnasta Itä-Kiinan rautatiekysymyksessä. Silinä hetkellä vielä vallitseva epävarmuus marsalkka Tshangtshueliangin asenteesta oli omiaan horjuttamaan uskoa kansallisen hallituksen kykeneväisyyteen selvitä voitollisena välttämättömäksi käyneestä voimainmittelystä.

Sotatoimet alkoivat varsinaisesti vasta huhtikuun 5 p:nä, mutta koska olen ne yksityiskohtaisesti aikanaan käsitellyt erikoistiedoituksissani, ei liene enään syytä niihin tässä laajemmalti kajota. Lyhyt yleiskatsaus lienee kuitenkin paikallaan tärkeimpiin tapauksiin nähden.

Sotatoimien alettu kävi ilmeiseksi, että n.s. "Rautakyljet" sekä entiset Kuangsi-joukot Kwangtungissa olivat jonkinlaisessa yhteistoiminnassa pohjoisten kanssa, koska ne alkoivat heti kamppailun alettua liikehtiä hallituksen joukkoja vastaan. Kommunistiarmeijat jo edellä mainitsemissani maakunnissa alkoivat myös viipymättä samanaikaisen liikehtimisen ja vaikkakaan niiden ei voitu todeta aikaansaaneen yhteisymmärrystä pohjoisten kanssa, on kuitenkin täysin ilmeistä, että ne havaitsivat hetken o-tolliseksi entistä intensiivisemmälle ja aktiivisemmälle toiminnalle.

Kun pohjoiset lisäksi onnistuivat valtaamaan Tsinanfun sekä huomattavasti etenemään Shantungissa ja Peking-Hankow radalla, näyti tilanne Nankingille erittäin vakavalta. Kaiken lisäksi kaappasi Jenshishan Tientsinin tullilaitoksen sekä asetti sen johtajaksi englantilaisen Mr. Lenox Simpsonin. Tällainen oli tilanne aina heinäkuuhun saakka, jolloin hallituksen asema alkoi hitaasti, mutta varmasti parantua ja lujittua, mikäli kysymys oli Jenistä ja Fengistä. Etelässä sen asema ei sensijaan suinkaan parantunut, päinvastoin joutui Tshangsha uudelleen kommunistien käsiin ja ulkomaalaiset pakenivat sekä sieltä että Shasista.

Elokuun 15 p:nä tapahtui käänne sotatoimista, sillä silloin valtasivat hallituksen joukot takaisin Tsinanfun. Tällä voitolla oli selvästi demoralisoiva vaikutus Jenin Shan-si joukkoihin, jotka tällöin menettivät merkityksensä melkein täydelleen. Samalla avautui hallituksen joukoille tie Tientsiniin.

Lopullisen kuoliniskun kapinaliikkeelle antoi marsalkka Tshanghsuehliangin päätös tukea Nankingia aktiivisesti. Mukdenin joukot miehittivätkin Tientsinin syyskuun 21 p:nä sekä Pekingin kaksi päivää myöhemmin taistelutta. Nyt oli Fengjuhsianginkin kohta^o selvä. Kuomintshunin joukoista

siirtyi ja hyväksyttiin hallituksen palvelukseen n. 60.000 miestä, käytettäväksi taisteluihin kommunisteja vastaan.

Vielä yhtenä merkkinä pohjoisen yhteenliittymän kukistumisesta oli kenraali Jenshishanin lähtö Japaniin sekä Wangtshigvein Eurooppaan. Kuitenkin vallitsi vuoden lopussa vielä epävarmuutta tulevaisuuteen nähden, sillä Fengjuhsiang oli vetäytynyt Shensi-maakuntaan ja hänellä ilmoitettiin vielä olevan komennossaan huomattava armeija, jota Nankingin joukot eivät olleet koskaan kyenneet taistelussa lyömään. Lisäksi tuntui Tshanghsuehliang epätietoiselta, tulevatko vanhemmat Mandshurian johtavat miehet hyväksymään hänen Nankingissa käyntinsä aikana laaditun ohjelman. Mitä erikoisesti viimeainittuun kohtaan tulee, on näkynyt runsaasti merkkejä, etteivät Mandshurian toiset valtiat todellakaan hyväksy kaikkia Tshanghsuehliangin toimia, mistä erikoisena todistuksena on pidettävä Tshanghsuehliangin hiltajattain antamaa julkilausuntoa, jonka mukaan hän aikoo siirtyä Pekingiin sekä keskittää koko toimintansa Kiinan sota-voimien varapäällikön viran hoitamiseen, mihin hänet aikanaan valittiin.

Hallituksen joukkojen taistellessa pohjoisia vastaan kasvoi kommunistivaara keski- ja etelä-Kiinassa tavattomasti, minkä johdosta esim. liikenne Jangtse-virralla kävi tavattoman vaaralliseksi. Virralla liikkuvat ulkomaalaiset tykkiveneet olivat jopa päivittäin taisteluissa virran rannoille sijoittuneiden kommunisti- ja rosvolaumojen kanssa. Useat ennen kukoistavat kauppakaupungit joen rannoilla eivät uskaltaneet harjoittaa minkäänlaista kauppaa. Tilanteen kehityttyä tällaiseksi joutuivat ulkomaalaisetkin luonnollisesti kärsimään ja varsinkin useat lähetyssaarnaajat joutuivat hirveän kohtalon uhriksi kommunistien käsissä.

Siirtyäkseni toisiin huomionarvoisiin tapahtumiin palautan mieliin Kiinan hallituksen vuoden alussa anta-

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

man julistuksen, jolla se ilman muuta ilmoitti extraterritoriaalisioikeudet kaikilta ulkomaalaisilta poistetuiksi. Olen kuitenkin jo aikasemminkin tiedoittanut, että kiinalaiset itsekin pitivät tätä julistusta ainoastaan kansalle tarkoitettuna, käytännöllistä merkitystä vailla olevana eleenä. Tätä todistaa sekin, että neuvotteluja extraterritoriaalisioikeuksien poistamisajasta ja -tavasta kautta vuoden jatkettiin. Englannin ja Amerikan hallitukset tekivät ehdotukset Kiinalle, muttei minkäänlaiseen päätöksen päästy asiassa. Vuoden lopulla saapuneiden tietojen mukaan valmistele Kiinan hallitus uutta vastaehdotusta.

Mitä Kiinan ulkomaisiin suhteisiin tulee on huomattavimpina saavutuksina pidettävä Shanghai Provisional Court'in luovutusta kiinalaisille, Englannin konsessioonin palautusta Weihaiweissa, Amoyssa ja Tshingkiangissa, kiinalais-japanilaisen tariffisopimuksen solmimista sekä Englannille kuuluvan boksarikapinasta johtuvan korvauserän käyttämistä koskevan sopimuksen allekirjoittamista.

Huomattavimpänä on pidettävä konsessiooppien luovuttamista, koska se on merkinä yhä myöntäväisemmäksi muuttavasta ulkovaltojen politiikasta Kiinaa kohtaan samoin kuin myös yhä kasvavasta luottamuksesta kansallisen hallituksen pysyvyyteen.

Ulkomaisen diplomaattikunnan siirtyminen Pekingistä Nankingiin ei ole voinut tapahtua, vaikka siihen olisi ehkä ollut haluakin, siitä yksinkertaisesta syystä, ettei Nankingissa ole vielä määrätty paikkoja eri lähetystöille. Muutamien valtojen diplomaattiset edustajat ovat kuitenkin kompromisoineet siirtymällä Shanghaihin, josta yhteys Nankingiin on luonnollisesti paljon helpompi. Kiinan viranomaiset näyttävät panevan paljon arvoa jo tällekin.

Kaiken edelläesittämäni yhteenvetona tahdon ensiksi huomauttaa, että vaikkakin tulevaisuuteen Kiinassa

kiinnitetään varsin optimistisia toiveita, on kansallisella hallituksella vielä vakavia vastuksia voitettavansa. Ensimmäinen näistä on kommunismin tukahduttaminen, mikä tulee vaatimaan suuria ponnistuksia sekä viemään enemmän aikaa, kuin yleensä osataan aavistaakaan. Toiseksi on hallituksen käytännössä osoitettava, että se todellakin kykenee ja tahtoo poistaa likin'in eli sisämaantullit sekä toiset samanlaiset mielivaltaiset ja kauppaa rasittavat perusteettomat maksut. Edelleen on sen saatettava oikeuslaitoksensa alueillaan sellaiseen kuntoon, että tuomioistuintien horjumattomaan oikeudentuntoisuuteen voidaan täysin luottaa, olipa sitten kysymyksessä kiinalainen tai ulkomaalainen.

Jos Tshanghsuehliang todellakin aikoo jättää asemansa Mukdenissa, muuttuvat Nankingin ja Mukdenin välit epäselviksi ja on kansallisen hallituksen heti ryhdyttävä uudelleen järjestämään suhteitaan Mandshurian uusiin valtioisiin eikä ole lainkaan varmaa, että se voidaan suorittaa käden käänteessä. Samoin on Nankingin vielä otettava laskeissaan huomioon Fengjuhsiang samoinkuin myös Szechuen maakunnan valtiat, kenraalit Liu Hsiang ja Liuwen.

Jos kansallinen hallitus kykenee rauhallista tietä järjestämään edelläluetteleman asiat, paitsi tietysti kommunismin tukahduttaminen, mikä luonnollisesti vaatii asevoiman käyttöä, tulee vuodesta 1931 muodostumaan lujitusvuosi kansalliselle hallitukselle sekä kulunutta vuotta onnellisempi koko Kiinan kansalle.

Shanghaissa tammikuun 12 p:nä 1931.

A s i a i n h o i t a j a :

M. S. Reinisli

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMA: 53.

OSASTO: A2

ASIA: f.

Asiainhoitoj. Wäinämäen rap. no 3.

Shanghai.

14/I 1931.

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

N:o 64.

Shanghaiassa tammikuun 14 p:nä 1931.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 13/327 hi. 1931		
16/2.31	12	121
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
53	A2	g.

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia taten oheisena lähettää tiedoitukseni n:o V.3/1931, joka sisältää:

1. SUNJATSENISMI KIINASSA.

Vastanottaksa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

H. J. Procopé

Asiainhoitaja.

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

H e l s i n k i.

ULKOASIAINMINISTERIÖN		
No 13/327/600 : 27		
16/2-31		
FINNIA	CHINA	ASIA
53	A2	f.

SUNJATSENISMI KIINASSA.

Ei yksikään ennen t:ri Sunjatsenia Kiinassa vaikuttanut valtiollinen johtomies ollut uskaltanut edes mielessään suunnitella kansanvaltaista hallitusmuotoa Kiinalle, siksi syvälle oli juurtunut miespolvelta miespolvelle siirtynyt, koskaan käytännössä todistamaton väite, ettei kansanvaltainen hallitusmuoto sovi millekään aasialaiselle valtiolle. Tämän vuoksi ei myöskään kummastuta, että t:ri Sunjatsen sai varsinkin toimintansa alkuaikoina todeta ohjelmaansa sekä pyrkimyksiinsä kohdistuvan mitä pessimistisimmän kritiikin sekä jatkuvia epäonnistumisen ennusteluja.

T:ri Sunille yksinään kuuluu kunnia keinojen ja ohjelman luomisesta Kiinan hallitusmuodon muuttamiseksi. T:ri Sunjatsen tunsi Kiinan kansan sekä tiesi, etteivät minkäänlaiset jyrkät muutokset ilman riittävää, historiaan kuuluvaa perustaa, tulisi onnistumaan. Tämän vuoksi, kirjoittaessaan "San Min Chu I"-nimisen teoksensa, josta on tullut suorastaan pyhä kirja Kiinan kansalle, hän sovellutti nykyaikaisiin natsionalistisiin, sosialistisiin sekä demokraattisiin muotoihin aikojen muuttaman, Kiinan vanhan historian aikaisten johtajien ikivanhan kansanvaltaisen politiikan. Sunjatsen tiesi myös selvästi, ettei Kiinan kansa vielä kokonaisuudessaan ollut sillä tasolla, että se olisi itse voinut ottaa osaa hallituksen valitsemiseen vaalien kautta ja tämän vuoksi hän julistikin kansalle, et-

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

tä Kuomintang-puolue tulee johtamaan hallitusta siksi kunnes kansa on opetuksen kautta valmistettu itse ottamaan ohjokset käsiinsä.

Kuomintang-puolueen valta ulottuu syvällen valtakunnan kaukaisimpiinkin osiin, jos myöskin useilla alueilla sen sanavalta ei ole lainkaan huomattavissa. Puolueen suurimmaksi ansioksi on eittämättä luettava se pyrkimys kansan kohottamiseen syvästä tietämättömyydestä sekä kansallistunnon herättämiseen sellaisillakin seuduilla, joilla väestön henkinen taso on alhaisimmillaan.

Suurin vika, josta vielä saattaa koitua koko Kuomintang-puolueen kukistuminen, on lukemattomien, sen kaupunki- ja kylähaaraosastojen johtoon päässeiden nurkkapolitiikkojen häikäilemättömyys, omahyväisyys sekä isänmaallisuuden puute. Aivan jatkuvasti kuulee tehtävän syytöksiä, että sunjatsenisimi, sellaisena kuin sitä useat puolueen alijohtajista ajavat, rajoittuu ainoastaan kaunisiin sanoihin ja lupauksiin, kun käytäntöönsovelluttaminen on sensijaan kokonaan unohtunut. Puolueen pääjohtajat, jotka todella seuraavat sunjatsenisimia, eivät kykene tehokkaasti valvomaan kaukaisilla alueilla olevien puolueen haaraosastojen toimintaa sekä pakoittamaan niitä pidättäytymään kaikista kansaa katkeroittavista toimenpiteistä.

Kaikista puutteistaan huolimatta on sentään myönnettävä, että suurin piirtein katsoen on Kuomintang onnistunut tavattomassa määrin sunjatsenisimin opettamisessa kansalle, samoin kuin myös maan hallitsemisessa. Ilman Kuomintangia ei Kiina olisi kyennyt niihin saavutuksiin, joita se voi tällä hetkellä maailmalle näyttää ja Sunjatsenille kuuluu kunnia ja ansio siitä, että hän kykeni itselleen tavattoman vaikeina aikoina muodostamaan puolueen, joka uskalsi ryhtyä taisteluun tasavallan luomiseksi.

Sunjatsenisimin suurimmaksi ja sen luoja kaukonä-

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

köisyyttä eniten todistavaksi ansioksi on mielestäni katsottava se, ettei sunjatsenismi tähtää vallan äkilliseen siirtämiseen kansalle, vaan että se pyrkii ensin kohottamaan kansansivistyksen maassa sille tasolle, että jokainen kansalainen ymmärtää kansanvallan yksityisillekin asettamat vaatimukset. Sunjatsenilla ei ollut rinkäänlaisia optimistisia harhaluuloja kansansa henkisestä tasosta ja hän käsitti selvästi, minkälaisen kaaoksen tilaan koko Kiina joutuisi, jos valta onnistuneen vallankumouksen kautta jätettäisiin kansan käsiin.

Shanghaiissa tammikuun 14 p:nä 1931.

Asiainhoitaja:

M. G. Väisänen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53.

OSASTO: 42.

ASIA: f.

Asiakirja Wähämään kap. no 4.

Shanghai.

22/I 1981.

N:o 114.

Shanghaiissa tammikuun 22 p:nä 1931.

L. 114/327		
16/2-31	5	113
RUUSKA	OLASIO	ASIA
53	År	f

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia täten oheisena lähettää tiedoitukseni n:o V.4/1931, joka sisältää:

1. LÄHETYSTYÖN HYÖTY JA VARJOPUOLET KIINASSA.

Vastanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

M. G. Vaanila

Asiainhoitaja.

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. Procopé,

Helsinki.

14/827/ae: : 21		
16/2-31	3	111
ALIA	ALIA	ALIA
53	A2	f

LÄHETYSTYÖN HYÖTY JA VARJOPUOLET KIIINASSA.

Kiinan natsionalismin kohoamisen yhteydessä esiintyneistä virtauksista on laajalle levinnyt kristinuskon vastainen liike eräs merkittävimmistä. Kun itse Kuomintang-puolue sekä Kiinan kansallinen hallitus ovat julkisesti asettuneet kristinuskon opetusta vastaan, on ilmeistä, että vastustusliikkeellä on laaja kannatus ja huomionarvoinen tuki takanaan.

Kristinuskon vastaisen liikkeen johtajat ovat esittäneet kuusi eri syytöstä kristinuskoa ja sen levittämistä vastaan Kiinassa ja ne ovat seuraavat:

- 1) Kristinuskko on ainoastaan länsimaisen imperialismin edelläkävijä. Lähetystyön avulla on ulkomaalaisten kaupallisia intressejä laajennettu ja muutamissa tapauksissa on lähetyssaarnaajien kärsimiä väkivaltaisuuksia käytetty tekosyynä erinäisten etuoikeuksien kiristämiseen Kiinalta.
- 2) Kristinuskko on ainoastaan huoliteltu muoto länsimaista taikauskkoa, mitä ei ole sallittava, jos Kiina tahtoo päästä oikeudenmukaiseen asemaan maailmassa.
- 3) Kristinuskko ei sovellu yhteen Kiinan kansan tosi tieteellisen kehittämisen kanssa.
- 4) Kristinuskko on aina ollut konservatiivista sekä edistystä vastustavaa.

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

- 5) Lähetyssaarnaajat sekä käännetyt elävät kokonaan paremmin kuin tavallinen kansa, ilman, että he tarjoaisivat mitään samanarvoista vastalahjaksi.
- 6) Kristinusko vaikuttaa heikontavasti kiinalaisten kansallistuntoon. Se tekee käännetyistä kiinalaisista ainoastaan länsimaisen imperialismin ja kulttuurin levittäjiä.

Väitetään, että kristinuskon kaltainen uskonto, joka perustuu kokonaan toisenlaiseen kulttuuriin kuin mitä Kiinalla on, on omiaan vieroittamaan siihen kääntyneitä näiden omasta kansasta. Varsinkin lähetysskouluja vastaan hyökätään tässä kohden kiivaasti ja vaikka myönnetäänkin niiden olevan parhaiden kiinalaisten oppilaitosten veroisia, samalla kuitenkin katsotaan niiden arvo epäilyksenalaiseksi. Ensi sijassa väitetään nimittäin niiden opetusohjelman olevan pääasiallisesti länsimaisen sikäli, että opetus tapahtuu länsimaitten oloja ja vaatimuksia silmälläpitäen, ilman sovellutusta Kiinan oloihin. Tässä on kuitenkin huomautettava, että jos lähetysoppilaitoksen läpikäynyt oppilas kykenee ansaitsemaan toimeentulonsa ainoastaan ulkomaalaisten palveluksessa, ei kiinalaisen opiston käynyt pysty muuhun kuin puhtaasti kiinalaiseen toimeen.

Lähetyssseurojen ylläpitämien oppilaitosten arvoa on kuitenkin yleensä vähäksytty ja varmaankin ainoastaan kaikkein kiihkomielisimmät kristinuskon vastustajat tahtoisivat nähdä koulut suljetuiksi, mikä varmasti tapahtuu, jos uskonnonopetus näissä kouluissa kielletään.

Kiinalaiset väittävät lähetyssaarnaajien ja seurojen olevan erittäin huomattavia tekijöitä kansallistunnon alentamisessa. Tämä tuskin kuitenkaan pitäne paikkaansa, sillä on olemassa siksi useita muita tekijöitä, jotka murtavat Kiinan ikivanhan sivistyksen kehystä. Varsinkin on tämä huomattavissa Kiinan suurimmissa kaupungeissa, jois-

LEGATION DE FINLANDE EN CHINE

sa lähetysseurojen vaikutus ei ole edes pienessä määrässä näkyvissä. Ulkomaalaisten kauppayritykset, yksityisten ulkomaalaisten esimerkki, matkustus, kirjat, teollisuuden nousu, elokuvat y.m. ovat varmasti suurempia tekijöitä kiinalaisten länsimaistumisessa kuin konsanaan lähetysseurat.

Voidaan kuitenkin asettaa kyseenalaiseksi, onko nyt käynnissä oleva länsimaalaistuminen kokonaan vahingoksi, vai eikö se Kiinan nykyisessä kehityksen tilassa ole suorastaan välttämätön. On epäilemättä hyväksi mille kansalle tahansa, jos se joutuu kosketuksiin toisten maiden kulttuurin ja uskonnonkin kanssa, edellyttäen, että sillä on siksi luja oma kulttuuri- ja sivistyspohja, ettei sen tarvitse pelätä vieraan ylivoimaisuutta. Täten ei myöskään voida länsimaitten historian, kielten, uskonnon y.m. opettamista pitää vaarallisena, vaan on vahingon katsottava piilevän siinä, ettei Kiinan historia, kulttuuri ja uskonto saa riittävästi huomiota osakseen.

Verratessa lähetystyön kustannuksia sekä niiden kautta Kiinassa saavutettuja tuloksia, on ehdottomasti myönnettävä, etteivät ne ole oikeassa suhteessa toisiinsa, vaan ovat kustannukset kohtuuttoman suuret. Näinollen onkin herätetty kysymys, eikö lähetystyötä täällä voitaisi järjestää sellaiselle pohjalle ja sellaisin toimintasuuntaviivoin, että sillä todellakin olisi sen kustannuksia vastaava arvo Kiinalle. Kysymystä on laajalti käsitelty, muttei mitään selväpiirteistä ehdotusta tehty. Tämä onkin helposti ymmärrettävissä, sillä Kiinassa toimii siksi monta eri lähetysseuraa, jotka edustavat eri uskontoja ja uskonlahkoja, että yhteistoiminta edes mahdollisimman joustavinkin toimintasuuntaviivoin tuskin olisi mahdollista.

Shanghaiissa tammikuun 22 p:nä 1931.

A s i a i n h o i t a j a :

M. S. Vehniäinen

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 53

OSASTO: I^o

ASIA: f.

Asiainhoitaja Wähämäen kapp. no 5.

Shanghai.

24/5 1931.

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

N:o 133.

Shanghaiissa tammikuun 24 p:nä 1931.

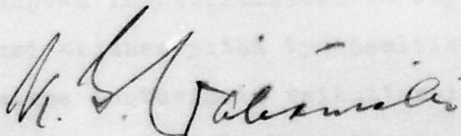
ULKOASIAIN...		
No 15/327/ai: 31		
16/2-31	2	1931
RYHMÄ	OSASTO	ALUE
53	A ^o 2	f

Herra Ministeri,

Minulla on kunnia taten oheisena lähettää tiedoitukseni n:o V.5/1931, joka sisältää:

1. KIINAN JA JAPANIN TYÖVÄENLIIKKEIDEN
VERTAILU.

Vastanottakaa, Herra Ministeri, syvimmän kunnioitukseni vakuutus.

Asiainhoitaja.

K. Herra Ulkoasiainministeri

Hj. J. P r o c o p é,

H e l s i n k i.

LÉGISLATION		
15/22/31		
16/2-31		
SYMA	DEPART	ASIA
59	A2	f

KIINAN JA JAPANIN TYÖVÄENLIIKKEIDEN VERTAILU.

Kun työväenliikkeiden syntyä voidaan aina pitää merkinä määrätystä kehityksestä kansan ajattelukyvyssä samoin kuin eritotenkin maan teollisuuden noususta, lienee paikallaan lyhyesti vertailla Kauko-Idän mahtavimpien valtioiden, Kiinan ja Japanin, työväenliikkeiden syntyä ja voimaa toisiinsa verrattuina.

Sotaa sekä sitä seuranneen tilanteen aiheuttamaa äkillistä ja tavattoman nopeaa industrialisointia Japanissa ja Kiinassa voidaan ensi sijassa pitää työväenliikkeiden kehitykseen näissä maissa tuntuvimmin vaikuttaneina tekijöinä. Samoin on molemmissa selvästi huomattavissa länsimaisten sosiaalisten ja sosiaalis-poliittisten merkimiesten vaikutusta; molemmissa ovat liikkeen luojat kuuluneet, ja kuuluvat, sivistyneistöön ja molempien työväenliikkeet ovat vielä varsin nuoria. Japanin työväenliikkeen teoreettisen taustan muodostavat vieläkin eräät yliopistojen professorit.

Ylioppilasliikkeellä, joka alkoi toukokuun 4 p:nä 1919, oli tavattoman laajakantoinen vaikutus Kiinan työläispiireihin ja juuri ylioppilasyhdistykset näyttelivät huomattavinta osaa lakkojen ja sabotagen järjestelyissä.

Samana vuonna alkoi myös professori Kawakami le-

LÉGATION DE FINLANDE EN CHINE

vittää Marxismia Japanissa ja samalla muodostettiin ylioppilasyhdistyksiä sosialismin tutkimista varten. Nämä yhdistykset näyttelivät usein erittäin huomattavaa osaa työväenyhdistysten, lakkojen y.m. järjestämisessä, ennenkuin ne valtion toimesta lakkautettiin v. 1925, mutta vielä nytkin, huolimatta valtiiovallan ankarasta silmälläpidosta, esiintyy ylioppilaiden joukossa levottomuutta herättäviä mielipiteiden ilmauksia samalla kun ylioppilaat toimittavat johtajia vasemmistolle. Kiinaan nähden on asianlaita sama, sillä täälläkin ovat työväen johtajat varsinaisen työväestön yläpuolelta.

Toinen varsin kiintoisa yhtäläisyys molempien maiden työväenliikkeiden välillä on niiden johtajien maataloustyöläisiin kiinnittämä suuri huomio. Heti maailmansodan jälkeen huomasivat eräät johtajista, että maataloustyöläisten keskuudessa vallitseva tyytymättömyys tarjosi kiitollisen maaperän propagandalle ja ryhtyen viipymättä toimeen, he järjestivät tuota pikaa yhdistyksiä, joita tätä nykyä lienee n. 4.200 ja jotka kaikki ovat liitossa yhden tai toisen poliittisen työväenyhdistyksen kanssa, jotka kaikki puolestaan ovat ottaneet ohjelmaansa sekä agraariset että teollisuuden yhteydessä toimeensaatavat reformit.

Sama on asianlaita Kiinassa, jossa Kuomintangin päämajassa on erikoinen maataloudellinen komitea, joka valvoo maanviljelijöiden ja maataloustyöläisten etuja. Puolueen toimesta lähetetään maaseudulle puhujia ja asiamiehiä, joiden tehtävänä on yhdistysten perustaminen sekä näiden liittäminen toisiin suurempiin liittoihin.

Tässä kuitenkin loppuu yhtäläisyys Kiinan ja Japanin työväenliikkeiden välillä eikä se yhtäläisyys muutenkaan ole aina niin kovin suuri lähemmin tarkasteltuna. Pääeroavaisuuden sensijaan selostan seuraavassa.

Kiinan työväenliike, päinvastoin kuin Japanin, ei ole puhtaasti taloudellinen, vaan koko sen luonne ja alkuperä eroavat japanilaisesta. Kiinan työväenliike, sellaisena kuin se tällä hetkellä esiintyy, on suureksi osaksi tulos t:ri Sunjatsenin politiikasta pohjata suunnittelemansa poliittinen vallankumous työväestöön. Tästä on myös ollut seurauksena, että liikettä on ainakin yhtä usein käytetty poliittisten päämäärien kuin taloudellisten etujen saavuttamiseksi. Tämä on ollut mahdollista, koska Kiinan työväenliikkeen johtajien toiminnan määrää natsionalismi vähintään yhtä suuressa määrin kuin pyrkimys työväestön olojen parantamiseen. Tällainen on eroavaisuus Kiinan ja Japanin työväenliikkeiden välillä.

Työväenliikkeen toiminta Kiinassa on siinä suhteessa varsinkin harvinaista, että täällä voidaan joukot usein saada liikkeelle sellaisiakin tarkoituksia ajamaan, jotka ovat suorastaan ristiriidassa ainakin työväenliikkeen teoreettisten pyrkimysten kanssa, kunhan vaan osataan oikealla tavalla vedota isänmaallisuuteen tai ulkolaisvihaan.

Shanghaiissa tammikuun 24 p:nä 1931.

A s i a i n h o i t a j a :

H. S. Väinölä